

Список використаних джерел

1. Щорічне послання Президента України до Верховної Ради України про внутрішнє та зовнішнє становище України у 2015 році. К., 2015.
2. Енциклопедія Африки: Том II. Москва, 2010.
3. Kenya Vision 2030. Nairobi, January 2007, p.20// Ministry of State for Planning and National Development and Vision 2030 – [http:// www.planing.go.ke/](http://www.planing.go.ke/)

ПЕХНИК А. В.

Національний університет «Одеська юридична академія»,
доцент кафедри соціальних теорій, кандидат політичних наук

ГОЛОВНІ АСПЕКТИ НОРДИЧНОЇ МОДЕЛІ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ

1. Нордична модель описує соціально-економічний устрій північно-європейських (скандинавських) країн — Норвегії, Ісландії, Швеції, Данії та Фінляндії. Висока економічна ефективність і стабільність, правильний розподіл доходів та високі показники соціальної рівності в цих країнах засвідчені в численних крос-національних дослідженнях [2].

2. До найбільш принципових ознак цієї моделі відносять:

- систему державного забезпечення, яка передбачає значну державну підтримку та послуги, як-от безкоштовну освіту, всеохопну систему охорони здоров'я та державну пенсійну систему, за рахунок високих податків на доходи;
- значне інвестування в розвиток людського капіталу, що охоплює догляд за дітьми, систему освіти, науки, дослідження та розробки;
- систему інституцій, які регулюють ринок праці, зокрема, тісну співпрацю профспілок та асоціацій роботодавців, координування заробітної плати та відносно щедри дотації по безробіттю;
- високі показники гендерної рівності, значне залучення жінок до ринку праці та в політику [1, с. 50].

Що стосується головного напрямку гендерної політики, спільного для всіх скандинавських країн, то він був сформульований в розробленому в 1997 році в проєкті «Розвиток і апробування нових методів політичного та адміністративного впровадження гендерної рівності в громадський сектор». Насамперед, це економічна незалежність і гендерна рівність на ринку праці. Як відомо, основні умови рівності чоловіків і жінок полягають у праві і можливості самостійно заробляти гроші і бути економічно незалежними. Тим не менш, в країнах Скандинавії в цьому відношенні існують значні відмінності між чоловіками і жінками. Певна кількість жінок все ще перебуває в економічній залежності від

своїх чоловіків, незважаючи на те, що близько 80 % жінок мають роботу поза домом. Законодавство країн даного регіону декларує принцип, згідно з яким стаття працівника жодним чином не повинна визначати рівень оплати його праці.

Важливим напрямком є досягнення гендерної рівності у сфері політики. У скандинавських країнах досить велика кількість жінок є членами парламентів і входить до складу інших політичних структур.

Важливого значення набувають дослідницькі проекти, що стосуються гендерної проблематики, і це є необхідним для розробки методів більш ефективного просування гендерної рівності. Скандинавська Рада Міністрів підтримує жіночі та гендерні дослідження, що проводяться в Скандинавському Інституті жіночих та гендерних Досліджень, заснованому в 1995 році. У рамках даної течії розвивається, також один з нових напрямків в дослідницькій області — чоловіки і рівність, визначення ролі чоловіків в суспільному житті, проблема чоловіків і насильства, батьківства та сексуальності. З часом, була розроблена програма «Чоловіки і рівність», в якій основний акцент робиться на необхідності розвитку так званих «чоловічих досліджень».

Незважаючи на розроблений спільний проект скандинавської моделі гендерної рівності, втілення його в життя, реалізація цілей і завдань програми щодо взаємодії мають у кожній з країн Скандинавії свої відмінні риси.

В цілому, скандинавська модель гендерної рівності виходить з визнання того, що чоловіки і жінки повинні мати рівні права, обов'язки та можливості в усіх основних сферах життєдіяльності. Відповідно до цього, були визначені і основні цілі політики, спрямованої на досягнення гендерної рівності:

1. Політика повинна мати своїм результатом подальший розвиток загальної скандинавської платформи з питань гендерної рівності в контексті більш широкої моделі європейського та міжнародного співробітництва;
2. Політика повинна сприяти розробці своїх національних заходів, і це сприятиме посиленню і підвищенню їх ефективності;
3. Належна увага повинна приділятися будь-яким аспектам гендерної рівності, які, в свою чергу, повинні відповідати діяльності, здійснюваної під егідою Скандинавської Ради Міністрів.

Список використаних джерел

1. Андерсен А. Досвід скандинавських країн у законодавчому закріпленні рівності політичних прав жінок і чоловіків / А. Андерсен // Перспективи паритетної демократії у політично-правовому полі України: 36. наук. статей. – Харків, 1997. – С.49– 55.
2. Марценюк Т., Бурейчак Т. Скандинавська утопія? Гендерна рівність і трудові vs. репродуктивні ресурси у Швеції / Т. Марценюк, Т. Бурейчак // Журнал соціальної критики «Спільне». – 2013. – № 6.